

EVOLUȚIA VENITURILOR FISCALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

THE EVOLUTION OF TAX REVENUES IN REPUBLIC OF MOLDOVA

COTUN Mihaela, studentă, Specialitatea: FB,

Academia de Studii Economice a Moldovei,

Republica Moldova, or. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

Email: cotun.mihaela@ase.md

Abstract: *In a market economy, the state is the main pillar present in economic, social and political life, having the role of regulation and development, the provision of public goods and services. In order for the state to be able to fulfill its functions and duties in order to satisfy the general requirements of society, the existence of funding sources is necessary. The largest share of the state's financial resources is held by compulsory taxes, which are realized through taxes and fees.*

Key-words: *tax revenues, national public revenue, financial resources, evolution*

JEL CLASIFICATION: H, H2

INTRODUCERE

Principiile impuse de stat fiecărui cetățean reprezintă beneficiul bunăstării unei societăți în viitor. Impozitele fiscale sunt o formă de taxe impuse de Guvern asupra veniturilor, proprietăților și tranzacțiilor care au o importanță semnificativă pentru dezvoltarea social-economică a țării și sunt utilizate pentru a finanța cheltuielile guvernamentale și pentru a susține servicii publice, cum ar fi sistemul de sănătate, educație, infrastructură și apărare, de asemenea poate fi utilizată pentru a finanța proiecte de dezvoltare și programe sociale. Totodată, acestea sunt necesare pentru menținerea echității și justiției fiscale. Sistemul fiscal poate fi utilizat pentru a redistribui veniturile și a reduce inegalitățile economice prin impozitarea celor cu venituri mai mari și oferind beneficii fiscale pentru cei cu venituri mai mici. Numărul și felul impozitelor și taxelor este stabilit prin politica financiară, în așa fel încât să fie alimentate fondurile la dispoziția statului.

În Republica Moldova veniturile fiscale dețin cea mai mare cotă din Veniturile Bugetului Public Național, acestea fiind compuse din:

- Impozite pe venit
- Impozite pe proprietate
- Impozite și taxe pe mărfuri și servicii
- Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe.

Sistemul de impozite și taxe reprezintă o componentă a sistemului fiscal al Republicii Moldova, care împreună cu aparatul fiscal și legislația fiscală participă la formarea veniturilor statului. Astfel, Codul Fiscal al Republicii Moldova reprezintă actul ce reglementează principiile generale ale impozitului, principiile, formele, metodele de stabilire, modificare și anulare a acestora, precum și totalitatea măsurilor ce asigură achitarea lor.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Cercetarea efectuată este actuală și relevantă, deoarece anterior nu a fost studiat subiectul menționat cu referire la indicatorii de nivel, structură și dinamica a veniturilor fiscale în Republica Moldova pentru perioada 2017-2021. Scopul lucrării fiind observarea

ascendentului sau descendentului veniturilor fiscale și impactul acestora asupra veniturilor totale ale Bugetului Public Național și a Produsului Intern Brut. Astfel au fost utilizate ca surse bibliografice pentru partea teoretică a cercetării, articole privind rolul impozitelor și taxelor și asigurarea creșterii veniturilor. De asemenea calculele și analiza indicatorilor au fost determinate personal, utilizând sursele Ministerului Finanțelor și www.statistica.gov.md, respectiv executarea Bugetului Public Național și numărul populației active a țării pentru fiecare an cercetat.

REZULTATELE OBȚINUTE

La realizarea cercetării, s-a recurs la următoarele metode: analiza datelor și informațiilor dintr-o serie de materiale de specialitate și a informațiilor online oferite de surse oficiale de date. Pentru a determina creșterea sau descreșterea veniturilor fiscale și impactul acestora în concordanță cu alți indicatori macroeconomici, se analizează conform surselor Ministerului Finanțelor și statistica.gov.md. Evoluția veniturilor fiscale, ponderea lor în venituri totale, veniturile fiscale pe cap de locuitor sunt prezentate sub formă de tabele, iar ponderea în PIB și

Nr	Denumirea indicatorului	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Venituri totale Bugetul Public Național, mil.lei	53377,6	57995,9	62949,2	62650,0	77373,0
	Venituri totale medii pe cap de locuitor, lei	19200,58	21322,02	23.488,51	23731,06	29531,68
2.	Venituri fiscale, mil.lei	34475,8	37660,0	40054,2	39747,1	49388,8
	Venituri fiscale medii pe cap de locuitor, lei	12401,37	13845,59	14945,60	15055,72	18850,69

structura veniturilor fiscale sunt prezentate sub formă grafică. Abaterea relativă și abaterea absolută a datelor anului de referință față de cel de bază se calculează și se prezintă în tabele, în final formulându-se concluzii în baza studiului realizat

Tabelul 1. *Aprecierea veniturilor fiscale în Republica Moldova*

Sursa: *Evoluția Bugetului Public Național în anii 2017-2021*, www.mf.gov.md

Conform rezultatelor din Tabelul 1 observăm creșterea veniturilor Bugetului Public Național în fiecare an analizat. Astfel, conform datelor obținute se observă că în anul 2021 veniturile fiscale au constituit 49388,8 mil. lei majorându-se cu 14913 mil.lei față de anul 2017. Iar veniturile fiscale medii pe cap de locuitor au crescut din 2017 până în 2021 cu 6449,32 mil.lei.

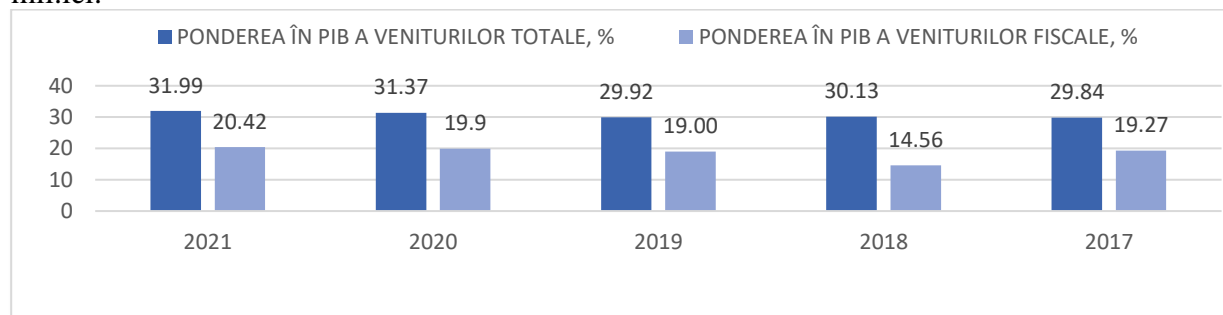

Figura 1. Ponderea veniturilor totale și veniturilor fiscale în PIB pentru perioada 2017-2021 în Republica Moldova

Veniturile administrate de organul fiscal la bugetul public național și la bugetul de stat, ca pondere în Produsul Intern Brut au avut o tendință de creștere. Astfel, nivelul ponderii în PIB a veniturilor administrate de Sistemul Fiscal de Stat la Bugetul Public Național a constituit 31,99 % în anul 2021, majorându-se comparativ cu anul 2017 cu 2,15 %.

Nr.	Denumirea indicatorului	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Venituri totale Bugetul Public Național, mil.lei	53377.6	57995.9	62949.2	62650.0	77373.0
2.	Venituri fiscale, mil.lei	34475.8	37660.0	40054.2	39747.1	49388.8
	Ponderea în Venituri totale, %	64.59	64.94	63.93	63.44	63.83
3.	Impozit pe venit, mil.lei	7722.8	9338.7	9335.3	9288.6	11143.1
	Ponderea în Venituri fiscale, %	22.4	24.8	23.3	23.4	22.6
4.	Impozite pe proprietate, mil.lei	546.2	563.8	579.9	582.4	750.2
	Ponderea în Venituri fiscale, %	1.6	1.5	1.5	1.4	1.5
5.	Impozite și taxe pe mărfuri și servicii, mil.lei	24616	26091.7	28340.6	28137.2	35242.5
	Ponderea în Venituri fiscale, %	71.5	69.3	70.8	70.8	71.4
6.	Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe, mil.lei	1591.1	1665.8	1798.4	1738.9	2253.0
	Ponderea în Venituri fiscale, %	4.6	4.4	4.5	4.4	4.6

Tabelul 2. Structura veniturilor fiscale pe componente acumulate la nivelul Bugetul Public Național în anii 2017-2021

Sursa: Evoluția Bugetului Public Național în anii 2017-2021, www.mf.gov.md

Se observă că impozitele pe venit au înregistrat o creștere considerabilă în anul 2018 în sumă de 9338,7 mil. lei, majorându-se cu 1615,9 mil. lei față de anul 2017, înregistrând cea mai sporită pondere în venituri totale și venituri fiscale pentru perioada 2017-2021 în valoare de 16,1% și respectiv, 24,8%. De asemenea se înscrie o creștere și în anul 2021 cu 1854,5 mil. lei față de 2019 în sumă de 11143,1 mil. lei.

O altă categorie de impozite ce a înregistrat o creștere esențială în anul 2021 sunt impozitele pe proprietate în valoare de 750,2 mil. lei, care s-au mărit cu 167,8 mil. lei față de anul 2020 și cu 204 mil. lei față de anul 2017.

Impozitele și taxele pe mărfuri și servicii au înscris o majorare de 10326,5 mil. lei în anul 2021 față de anul 2017 fiind în sumă totală de 35242,5 mil. lei. Totodată acestea redau ponderea cea mai mare în venituri fiscale și cele totale în 2021 de 71,4 % și respectiv 45,5 % .

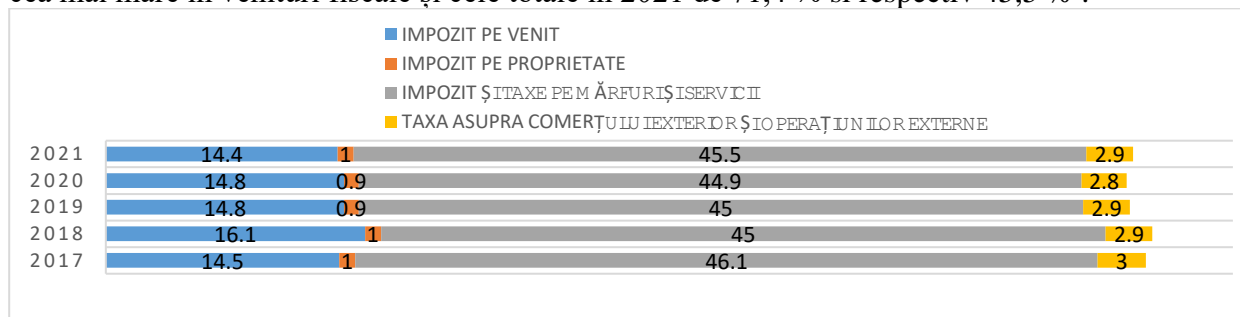

Figura 2. Ponderea componentelor veniturilor fiscale în venituri totale la Bugetul Public Național anii 2017-2021 în Republica Moldova

Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe a înregistrat o tendință sporită de creștere, majorându-se cu 661,9 mil. lei în 2021 față de 2017. În anul 2021 suma reprezentată a fost de 2253,0 mil. lei.

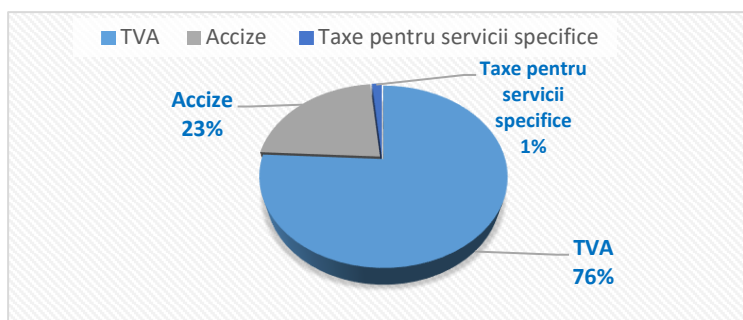

Figura 3. Structura componentelor impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii pentru anul 2021 în Republica Moldova

În conformitate cu rezultatele din Figura 3, observăm că printre componentele impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii cota cea mai majoră în anul 2021 o deține Taxa pe Valoare Adăugată de 76 %, fiind urmată de Accize - 23%, iar cota cea mai mică o dețin Taxele pentru servicii speciale de 1%.

Tabelul nr.3 Dinamica veniturilor fiscale în Republica Moldova pentru anul 2021 comparativ cu anul 2017

Nr.	Denumirea indicatorului	Abaterea absolută, mil. lei	Abaterea relativă, %
1.	Venituri totale Bugetul Public Național	+23995.4	44.95
2.	Venituri fiscale	+14913	43.26
3.	Impozite pe venit	+3420.3	44.29
4.	Impozite pe proprietate	+204	37.35
5.	Impozite și taxe pe mărfuri și servicii	+10326.5	43.12
6.	Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	+661.9	41.60

Sursa: *Evoluția Bugetului Public Național în anii 2017-2021*, www.mf.gov.md

Majorarea veniturilor fiscale este prezentă drept rezultat al creșterii impozitului pe venit cu 3420,3 mil. lei, impozitelor pe proprietate cu 204 mil. lei, impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii cu 10326.5 mil. lei și taxei asupra comerțului exterior și operațiunilor externe cu 661,9 mil. lei.

În rezultatul analizei veniturilor fiscale în Republica Moldova pentru perioada 2017-2021 putem menționa că ponderea cea mai mare în total venituri Bugetului Public Național este deținută de veniturile fiscale, iar dintre acestea o importantă sursă de venituri fiscale sunt impozitele și taxele pe mărfuri și servicii, predominante fiind taxa pe valoare adăugată și accizele, ceea ce reprezintă un suport financiar considerabil în vederea realizării obiectivelor sociale și economice, precum și îndeplinirea funcțiilor statului.

CONCLUZII/ RECOMANDĂRI

Concluzionând se poate menționa faptul că prin intermediul veniturilor fiscale se poate realiza o redistribuire a veniturilor în scopul de a asigura satisfacerea de nevoi a tuturor membrilor societății, nu doar a celor ce dețin bunuri sau realizează venituri. Evoluția impozitelor indirecte în Republica Moldova este considerat un proces complex și de durată, cert fiind faptul că acestea reprezintă o sursă considerabilă de venituri pentru bugetul de stat.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Casian, Angela, Baurciulu Angela, Finanțe publice, Chișinău RGP Grup, (2017)
2. Codul Fiscal de Stat al Republicii Moldova, <https://sfs.md/ro/pagina/codul-fiscal>
3. Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova, Evoluția bugetului public național,

<https://mf.gov.md/ro/buget/bugetul-public-na%C8%9Bional/bugetul-de-stat>

4. CURJOS, Elena. "Rolul impozitelor și taxelor în activitatea economică a statului." (2017).
5. Cucirevii, Vladimir. "Recomandări în scopul asigurării creșterii veniturilor bugetare și optimizării presiunii fiscale." *Economica* 80.2 (2012): 50-61.

Coordonator științific: MOROI Tatiana, dr., lect. univ.
Academia de Studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, or. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
E-mail: moroi.tatiana@ase.md